

QuickScan en voortoets voor de locatie Turflaan ongenummerd te Zuidwolde

(incl. aanvullend vleermuisonderzoek)

Rapport: 2020-445

Datum: december 2020

Versie: 2.0

QuickScan en voortoets voor de locatie Turflaan ongenummerd te Zuidwolde

(incl. aanvullend vleermuisonderzoek)

Colofon

© 2020

Tekst, samenstelling: Fopma NatuurAdvies

Opdrachtgever:

Wijze van citeren: Fopma NatuurAdvies, A, 2020 QuickScan en voortoets voor de locatie Turflaan ongenummerd te Zuidwolde (incl. aanvullend vleermuisonderzoek); Fopma NatuurAdvies, Rapport 2020-445, Wapse.

Niets uit dit rapport mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Fopma NatuurAdvies. Ook mag het zonder een dergelijke toestemming niet worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Fopma NatuurAdvies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Fopma NatuurAdvies. De opdrachtgever vrijwaart Fopma NatuurAdvies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

De informatie in dit rapport is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	5
1.1	ACHTERGROND	5
1.2	AANLEIDING	6
1.2.1	<i>Soortbescherming</i>	6
1.2.2	<i>NatuurNetwerk Nederland</i>	6
1.2.3	<i>Gebiedsbescherming</i>	6
1.3	PROBLEEMSTELLING / DOELSTELLING	6
2	SOORTBESCHERMING – WET NATUURBESCHERMING	7
2.1	BESCHERMINGSREGIME SOORTEN VOGELRICHTLIJN	7
2.2	BESCHERMINGSREGIME SOORTEN HABITATRICHTLIJN	7
2.3	BESCHERMINGSREGIME ANDERE SOORTEN	7
2.4	ZORGPLICHT	7
2.5	PROVINCIALE OMGEVINGSVERORDENING DRENTHE (POV)	7
3	LIGGING ONDERZOEKSGEBIED EN ONDERZOEKSOPZET	8
3.1	LIGGING ONDERZOEKSGEBIED	8
3.2	ONDERZOEKSMETHODE	8
3.2.1	<i>Bronnenonderzoek</i>	8
3.2.2	<i>Veldbezoeken</i>	9
4	INVENTARISATIE NATUURWAARDEN	10
4.1	VOGELS (WNB § 3.1)	10
4.1.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	10
4.1.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vogels)</i>	10
4.2	VLEERMUIZEN (WNB § 3.2)	11
4.2.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	11
4.2.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vleermuizen)</i>	13
4.2.3	<i>Aanvullende inspectie boomholte 2 december 2020</i>	13
4.3	OVERIGE GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	13
4.3.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	13
4.3.2	<i>Gegevens uit veldbezoeken (overige zoogdieren)</i>	14
4.4	AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN	14
4.4.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	14
4.4.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (amfibieën, vissen en reptielen)</i>	14
4.5	VLINDERS, LIBELLEN, JUFFERS EN INSECTEN	14
4.5.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	14
4.5.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vlinders, libellen, juffers en insecten)</i>	15
4.6	VAATPLANTEN	15
4.6.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	15
4.6.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vaatplanten)</i>	15
4.7	OVERIGE BESCHERMDE SOORTEN	15
4.7.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	16
4.7.2	<i>Gegevens uit veldbezoek</i>	16
5	BEOORDELING WET NATUURBESCHERMING (SOORTEN)	17
5.1	VOGELS	17
5.2	VLEERMUIZEN	17
5.3	OVERIGE GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	18
5.4	REPTIELEN, AMFIBIEËN EN VISSSEN	18
5.5	VLINDERS, LIBELLEN, JUFFERS EN INSECTEN	18
5.6	VAATPLANTEN	18
5.7	OVERIGE DIERSOORTEN	18
5.8	AANBEVELINGEN VOOR NATUURINCLUSIEF BOUWEN	18

6	NATUURNETWERK DRENTHE	19
7	NATURA 2000 GEBIEDEN (GEBIEDSBESCHERMING)	20
8	CONCLUSIES	21
8.1	CONCLUSIE WET NATUURBESCHERMING (SOORTEN)	21
8.2	CONCLUSIE NATUURNETWERK DRENTHE	21
8.3	CONCLUSIE WET NATUURBESCHERMING (GEBIEDEN)	21
9	BRONNEN	22
9.1	LITERATUUR	22
9.2	GERAADPLEEGDE WEBSITES	22
BIJLAGE 1	ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN WNB	23
BIJLAGE 2	PROCES BEOORDELING ONTHEFFING WNB	24
BIJLAGE 3	JAARROND BESCHERMDE VOGELS	25
BIJLAGE 4	SAMENVATTING NDFP (1-1-2014 TOT 28-4-2020)	27
BIJLAGE 5	POV DRENTHE	28
BIJLAGE 6	ADVIEZEN NATUURINCLUSIEF BOUWEN	29

1 Inleiding

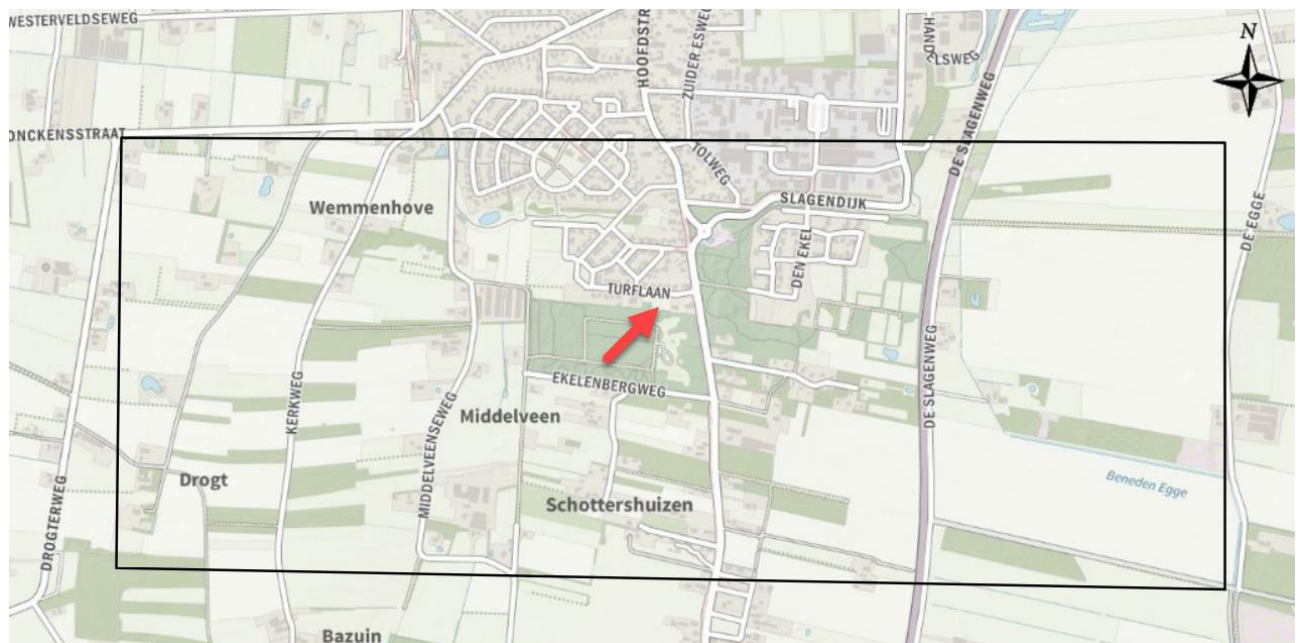
1.1 Achtergrond

De opdrachtgever wil op de locatie Turflaan ongenummerd te Zuidwolde (zie figuur 1 en 2) op het bestaande gazon 2 woningen bouwen.

In deze QuickScan wordt gekeken of er voor de realisering van de plannen nog een ontheffing (soorten) op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Ook kan uitsluitel gegeven worden of de gemeente bij een Omgevingsvergunning een verklaring van geen bedenkingen moet aanvragen. Het rapport kan tevens gebruikt worden bij de bestemmingsplanprocedure. In hoofdstuk 8 staan de conclusies van de QuickScan.

De te toetsen activiteit betreft:

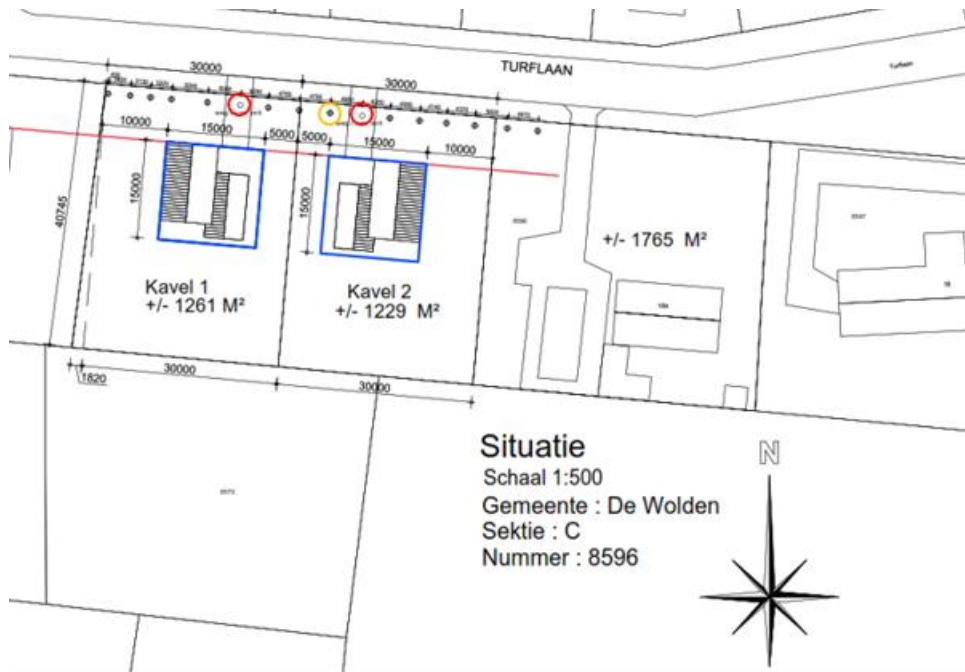
- Bouw van 2 woningen op gazon.
- Kap van 3-4 bomen.

Figuur 1. Kaart met ligging onderzoeksgebied zwarte kader en plangebied rode pijl (Bron: NDFP).

Figuur 2. Foto's bestaande situatie

Figuur 3. Tekening gewenste situatie

1.2 Aanleiding

De aanleiding voor het maken van een QuickScan is de noodzaak en de wens om vooraf uit te sluiten dat door het project natuurwaarden aangetast kunnen worden.

1.2.1 Soortbescherming

Realisatie van de voorgenomen plannen kan invloed hebben op de bepalingen in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten in Nederland. Overtreding van de verbodsbepalingen (bijlage 1) ten aanzien van streng beschermde soorten vereist mogelijk een ontheffing (zie hoofdstukken 2 t/m 5 en 8).

1.2.2 NatuurNetwerk Nederland

In hoofdstuk 6 en 8 van deze QuickScan wordt gekeken of er door de activiteit negatieve effecten zijn op de realisering van het NatuurNetwerk Nederland (NNN).

1.2.3 Gebiedsbescherming

In deze QuickScan is tevens gekeken of er door de uitvoering van het voorgenomen plan sprake kan zijn van externe werking op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De Natura 2000-gebieden vallen eveneens onder de Wet natuurbescherming. Bij effecten op Natura 2000-instandhoudingsdoelen is mogelijk een vergunning vereist (zie hoofdstuk 7 en 8).

1.3 Probleemstelling / doelstelling

De QuickScan geeft antwoord op onderstaande vragen:

1. Komen er natuurwaarden voor, waarvoor het noodzakelijk is om een soort specifiek onderzoek eventueel met mitigatieplan te laten uitvoeren om te beoordelen in hoeverre het project handelingen bevat die in strijd zijn met de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (soortbescherming)?
2. Zijn er effecten op het NNN?
3. Zijn er mogelijke effecten op de Natura 2000-instandhoudingsdoelen waardoor er een passende beoordeling gemaakt moet worden (gebiedsbescherming/ Wet natuurbescherming)?

2 Soortbescherming – Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Voor het soortenbeleid deelt de Wet natuurbescherming de soorten in drie beschermingsregimes, namelijk vogels (EU-Vogelrichtlijn), soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en nationaal beschermde soorten.

2.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn). De lijst met jaarrond beschermde vogels in Overijssel staat in bijlage 3.

2.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. Het Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn is ten aanzien van verstoren strikter dan het Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

2.3 Beschermingsregime andere soorten

Dit zijn de in de bijlage van Wet natuurbescherming genoemde soorten. Het gaat hier om de bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 – 3.11 Wet natuurbescherming). Voor de soorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantsoorten te beschermen. Omdat er ook veel algemene soorten in staan genoemd is de verwachting dat er weer een verdeling komt van meer en minder strikt beschermde soorten. Deze kan echter per provincie verschillen (zie bijlage 5).

2.4 Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

2.5 Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (POV)

De provincie heeft een Omgevingsverordening (verder POV) opgesteld met daarin opgenomen hoe om te gaan met soortenbescherming.

Artikel 4.3 behandelt de soortenvrijstelling bij ruimtelijke inrichting, bestendig beheer en onderhoud.

'Het wordt niet wenselijk geacht dat voor zeer algemeen voorkomende soorten voor elke ruimtelijke ontwikkeling of ingreep in het kader van beheer en onderhoud een ontheffing moet worden aangevraagd. Om deze reden wordt voor bepaalde soorten vrijstelling verleend. De Wet natuurbescherming geeft aan Provinciale Staten de mogelijkheid om vrijstelling te verlenen van de verboden voor bepaalde soorten voor bepaalde belangen. Over het algemeen gebeurde dit voor soorten waarvan werd aangenomen dat ze veel voorkomen en de soort niet bedreigd was. Vanwege de voormalige vrijstelling was het voor deze soorten niet verboden om bijvoorbeeld hun verblijfplaatsen te vernielen als dit nodig is om een bestemmingsplan uit te voeren, bijvoorbeeld bij de bouw van een huis. Ook mocht een vliegveld, een dijk of een spoorweg worden onderhouden zonder dat daarvoor een ontheffing nodig was als deze soorten daar voorkamen. De reden voor het Rijk om deze vrijstelling in te voeren was dat veel weerstand bestond tegen het steeds moeten aanvragen van ontheffingen voor deze soorten. Dit terwijl van deze soorten werd aangenomen dat ze veel voorkwamen. Met de invoering van de Wet natuurbescherming is deze bevoegdheid grotendeels gedecentraliseerd naar de provincies. Provinciale Staten hebben besloten deze voormalige vrijstelling voor zover mogelijk voort te zetten. In bijlage 5 van deze QuickScan staan de soorten vermeld welke op grond van de POV vrijgesteld worden.

3 Ligging onderzoeksgebied en onderzoeksopzet

3.1 Ligging onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied voor de Wet natuurbescherming beperkt zich tot de percelen waarop de ingreep plaatsvindt en de directe omgeving (zie figuur 1). Voor de effecten op Natura 2000-gebieden is in hoofdstuk 7 ook gekeken naar het aspect externe werking.

3.2 Onderzoeksmethode

Deze QuickScan is gebaseerd op bronnenonderzoek en een bureauanalyse. Aan de hand van expert judgement door een ecoloog (Ir. A. Fopma van *Fopma NatuurAdvies*) is ingeschat wat de beschermde natuurwaarden zijn en de te verwachten effecten.

3.2.1 Bronnenonderzoek

Gekeken is naar de volgende bronnen:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, zie ook bijlage 4). (Periode laatste 5 jaar)
- Literatuur (zie hoofdstuk 8).

Wat zit er in het NDFF?

Er is gebruik gemaakt van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). Hiervoor hebben we de gevalideerde data 2014-2019 gebruikt (laatste 5 jaar). De omvang van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 1.

In de NDFF zit gevalideerde data van verschillende soortbeschermingsorganisaties en partners. Ook de data van Telmee.nl en waarneming.nl zit in de NDFF. Zo ook de eigen data van Fopma NatuurAdvies.

Soortenorganisaties

De soortenorganisaties zijn elk gespecialiseerd in een groep dieren of planten. Zij beheren databanken met verspreidings- en ecologische gegevens die door duizenden vrijwilligers verzameld zijn. Deze gegevens zijn ook beschikbaar in de Nationale Databank Flora en Fauna.

De soortenorganisaties hebben in de loop der jaren een grote expertise opgebouwd met betrekking tot veldbiologisch onderzoek, de ecologie van de Nederlandse flora en fauna en het beheren en interpreteren van monitorings- en verspreidingsgegevens.

- ANEMOON (Flora en fauna van de zee)
- Bryologische en Lichenologische Werkgroep (BLWG) (Mossen en korstmossen)
- De Vlinderstichting (Vlinders en libellen)
- EIS-Nederland (Ongewervelde dieren)
- FLORON (Planten)
- Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) (Paddenstoelen)
- RAVON (Reptielen, amfibieën en vissen)
- Sovon Vogelonderzoek Nederland (Vogels)
- TINEA (Micronachtvlinders)
- Zoogdierversamenwerking (Zoogdieren)

Partners

Verschillende organisaties werken samen met de NDFF. Bijvoorbeeld door gegevens beschikbaar te stellen of andere kennis te delen.

- Alterra (landelijke vegetatiedatabank)
- Instituut voor Biodiversiteit en Ecosystem Dynamica (IBED)
- Naturalis Biodiversity Center
- Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
- Natuurbank Limburg
- Natuurnetwerk
- Netwerk Ecologische Monitoring (NEM)
- Regelink Ecologie & Landschap
- Stichting Natuurinformatie (waarneming.nl)
- Stichting Staring Advies

3.2.2 Veldbezoeken

Er heeft 1 veldbezoek op de planlocatie en de naaste omgeving plaatsgevonden ten behoeve van de QuickScan.

Datum: 29 april 2020
Tijdstip: Ochtend
Weersbeeld: Onbewolkt
Temperatuur: 20° Celsius

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de potenties van het plangebied voor beschermde diersoorten en de mogelijke functies. Op basis van expert judgement is een inschatting gemaakt wat de mogelijke effecten zijn van de ingreep op beschermde soorten.

Daarnaast is er een aanvullend vleermuisonderzoek geweest, waarbij met een endoscoop het oude nest van de Grote bonte specht is beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen als winter- of zomerverblijfplaats.

Datum: 2 december 2020
Tijdstip: Ochtend
Weersbeeld: Bewolkt
Temperatuur: 12° Celsius

4 Inventarisatie natuurwaarden

4.1 Vogels (Wnb § 3.1)

4.1.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied zijn 209 waarnemingen van vogels geregistreerd, verdeeld over 46 soorten beschermde vogelsoorten. Hierbij zijn 7 soorten met jaarrond beschermde nesten.

Zijnde:

1. Buizerd	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
2. Grote gele kwikstaart	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
3. Huismus	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
4. Kerkuil	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
5. Ransuil	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
6. Sperwer	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.
7. Wespandief	Geen geregistreerde waarnemingen met broedindicatie in het plangebied.

Tabel 1. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2014 tot 28-4-2020 in het NDFF. Vet en cursief zijn de jaarrond beschermde nesten en met * de soorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied (zie bijlage 3) (Bron: NDFF)

Vogelsoorten		
Appelvink	Grote bonte specht	Putter
Boerenzwaluw	Grote gele kwikstaart	Ransuil
Boomklever	Grote zilverreiger	Roodborst
Boomkruiper	Heggenmus	Scholekster
Boompieper	Holenduif	Sperwer
Bosuif	Houtduif	Spreeuw
Braamsluiper	Houtsnip	Staartmees
Buizerd	Huisemus	Turkse tortel
Ekster	Huiszwaluw	Vink
Gaai	Kerkuil	Wespandief
Geelgors	Kleine bonte specht	Winterkoning
Goudhaan	Koolmees	Zanglijster
Goudvink	Mandarijneend	Zwarte kraai
Grauwe vliegenvanger	Matkop	Zwartkop
Groene specht	Merel	
Groenling	Pimpelmees	46 soorten

De data in het NDFF is onvolledig.

4.1.2 Gegevens uit veldbezoek (vogels)

Aangetroffen soorten

Tijdens het veldbezoek zaten er in en rondom het plangebied een aantal bosvogelsoorten. Het achterliggende bosgebied is vrij rijk aan vogels. En ook de eikenlaan is erg in trek bij de vogels. De recent opgehangen nestkasten zijn deels al bezet door Koolmezen en ook de Bonte vliegenvlieger liet zich tijdens het veldbezoek zien en horen. Verder zijn er in de eiken vooral foeragerende vinken en spreeuwen. In één van de te kappen was door de gemeente vooraf aangegeven dat hier mogelijk vleermuizen in zouden kunnen zitten. Tijdens het veldbezoek vloog er een Grote bonte specht uit de deze holte (zie figuur 4). Naast de Grote bonte specht zijn de bomen ook in trek bij de Boomklever en Boomkruiper.

Speciale aandacht tijdens het veldbezoek voor de volgende soorten:

Huismus: De soort zit wel in de aangrenzende wijk, maar in het plangebied is (nog) geen geschikt leefgebied aanwezig.

Zwaluwen: Er zijn geen woningen in het plangebied.

Uilen: De aanwezigheid van broedende uilen in de laanbomen is uitgesloten. Het aangrenzende bosgebied is wel zeer geschikt voor met name Bosuil en Ransuil.

Spechten: Zeker is de aanwezigheid van broedende Grote bonte specht in één van de te kappen bomen. Er zijn in de directe omgeving ruimschoots voldoende bomen, die deze functie kunnen overnemen. Verwacht wordt dat de Groene specht af en toe op het gazon foerageert. De soort broedt in het aangrenzende bosgebied.

De aanwezigheid van broedende Grote bonte spechten in het plangebied is vastgesteld. Naast voornoemde soort verwachten wij geen effect op jaarrond beschermde nesten en de soorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied (zie bijlage 3).

4.2 Vleermuizen (Wnb § 3.2)

4.2.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Op basis van landelijke verspreiding (Bron: Zoogdiervereniging), zijn de volgende soorten mogelijk:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Kleine dwergvleermuis
- Rosse vleermuis
- Laatvlieger
- Gewone grootoorvleermuis
- Watervleermuis
- Meervleermuis
- Franjestaart
- Baardvleermuis
- Bechstein's vleermuis (net buiten verspreidingsgebied)
- Brandt's vleermuis (net buiten verspreidingsgebied)

Er is één waarneming geregistreerd in het onderzoeksgebied in het NDFF in de laatste 5 jaar. Deze is verwerkt in onderstaande tabel.

Tabel 2. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2014 tot 28-4-2020 in het NDFF.

Soort	Wet natuurbescherming
Kleine- / Gewone dwergvleermuis	Wnb § 3.2

Kleine- of Gewone dwergvleermuis: Eén waarneming (2016) van 1 exemplaar aan de Industrieweg 20 op ca. 500 meter ten NO van plangebied.

Figuur 4. Detailfoto's

4.2.2 Gegevens uit veldbezoek (vleermuizen)

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen en vliegroutes op basis van expert judgement. De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. De meeste vleermuissoorten hebben de zomerverblijfplaatsen verlaten en bezetten winterverblijfplaatsen, al dan niet op enige afstand van de zomerverblijfplaatsen. Soorten als gewone- en ruige dwergvleermuis bezetten soms nog wel een (beschutte) zomerverblijfplaats in deze periode van het jaar (vermoedelijk totdat er strenge vorst op gaat treden). De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar kraamkolonies en paarverblijven. Er is in het plangebied gezocht naar vleermuizen en verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarbij is gelet op potentiële verblijfplaatsen in bomen. Met name de te kappen zijn grondig onderzocht. Er is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen en invliegopeningen en daarbij is gelet op veegstrepen rond invliegopeningen en uitwerpselen op de grond onder de potentiële verblijfplaats.

Bij één van de bomen zat een op het oog zeer geschikte holte voor vleermuizen. Deze was ook de gemeente al eerder opgemerkt. Tijdens de inspectie vloog er een Grote bonte specht uit de holte. Hiermee kan de aanwezigheid van vleermuizen worden uitgesloten. De overige holtes en schuren waren niet diep genoeg om geschikt te zijn als verblijfplaats.

De mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van de laan. Deze laan zal zeker gebruikt worden als vliegroute door vleermuizen. Door het verwijderen maximaal 2 naast elkaar staande bomen ontstaat er een gat dat voor vleermuizen nog goed overbrugbaar is. Worden er 3 of meer naast elkaar staande bomen verwijderd dat wordt het gat een te grote barrière.

4.2.3 Aanvullende inspectie boomholte 2 december 2020

Op 2 december 2020, buiten het broedseizoen van de Grote bonte specht is de nestholte in de eik geïnspecteerd met een endoscoop. De holte (grote foto in figuur 4) zit op een hoogte van 4 meter. Met behulp van een ladder en een endoscoop hebben we het nest geïnspecteerd.

In de holte zaten een aantal pissebedden aan de bovenzijde, verder zaten er geen vogels of zoogdieren in de holte. Een winterverblijfplaats van vleermuizen kan dus met zekerheid worden uitgesloten. Na vaststelling dat er geen vogels of zoogdieren in holte zaten is deze verder geïnspecteerd op diepte en inrotting naar boven.

De holte is naar beneden toe ca. 25 centimeter diep. Op de bodem ligt een dikke laag oud nestmateriaal van de specht. Naar boven toe is de ruimte ca. 5-7 centimeter weggerot. Op het zachte en rottende hout daarboven zaten de pissebedden. Deze ruimte aan de bovenzijde is op dit moment nog te gering om geschikt te zijn voor Ruige – of Rosse vleermuizen. De aanwezigheid van een verblijfplaats in de boom is dan ook uitgesloten. De verwachting is dat over een aantal jaar de ruimte wel geschikt zou kunnen worden.

Ook in andere bomen in de laan en in het bosperceel direct grenzend aan de achterzijde van het perceel staan bomen waarin de Grote bonte specht actief is. Ook tijdens dit veldbezoek was de soort met meerdere exemplaren in het bosgebied aanwezig.

4.3 Overige grondgebonden zoogdieren

4.3.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Er zijn enkele waarnemingen geregistreerd in het onderzoeksgebied in het NDFF in de laatste 5 jaar. Deze zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Tabel 3. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2014 tot 28-4-2020 in het NDFF.

Soort	Wet natuurbescherming
Das	Wnb § 3.3
Eekhoorn	Wnb § 3.3
Egel	Wnb § 3.3 ¹
Gewone bosspitsmuis	Wnb § 3.3 ¹
Haas	Wnb § 3.3 ¹
Huiskat	Onbeschermd
Mol	Onbeschermd
Ree	Wnb § 3.3 ¹
Steenmarter	Wnb § 3.3
Veldmuis	Wnb § 3.3 ¹
Vos	Wnb § 3.3 ¹

De data in het NDFF is onvolledig voor deze soortgroep.

Das: Betreft 1 waarneming (2015), van een verkeersslachtoffer langs de N48 (> 750 meter ten ZO plangebied).

Eekhoorn: Betreft 13 waarnemingen (2014, 2016 en 2017) van 2 locaties. Het betreft het gebied rondom de Ekelhoeve en de Slagendijk.

Steenmarter: Betreft 6 waarnemingen (2017 t/m 2019) van een verkeersslachtoffers. Allen langs de N48 op > 750 meter van het plangebied.

4.3.2 Gegevens uit veldbezoeken (overige zoogdieren)

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied naast enkele molshopen geen grondgebonden zoogdieren of sporen daarvan waargenomen in het plangebied. In de eikenlaan zijn geen nesten van Eekhoorns gevonden. Eekhoorns kunnen wel gebruiken van de eiken om in te foerageren. Het gat dat ontstaat door de kap van enkele bomen is voor Eekhoorns goed overbrugbaar. Effecten op beschermde zoogdieren worden dan ook niet verwacht.

4.4 Amfibieën, vissen en reptielen

4.4.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Er zijn geen waarnemingen geregistreerd van amfibieën, reptielen of vissen in het onderzoeksgebied in het NDFF in de laatste 5 jaar. De data in het NDFF is onvolledig voor deze soortgroepen.

4.4.2 Gegevens uit veldbezoek (amfibieën, vissen en reptielen)

Er zijn geen soorten amfibieën, vissen of reptielen aangetroffen in het plangebied. Omdat de nieuwbouw plaatsvindt op de locatie van het huidige gazon kunnen effecten op deze soortgroep op voorhand uitgesloten worden.

4.5 Vlinders, libellen, juffers en insecten

4.5.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In de tabel staat een overzicht van de in het onderzoeksgebied waargenomen soorten.

¹ Vrijgestelde soort op grond van de POV Overijssel (zie bijlage 5).

Tabel 4. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2014 tot 28-4-2020 in het NDFF.

Dagvlinders	Status	Libellen	Status
Atalanta	Onbeschermd	Bandheidelibel	Onbeschermd
Bont zandoogje	Onbeschermd	Blauwe glazenmaker	Onbeschermd
Boomblauwtje	Onbeschermd	Bruinrode heidelibel	Onbeschermd
Bruin zandoogje	Onbeschermd	Gewone oeverlibel	Onbeschermd
Citroenvlinder	Onbeschermd	Houtpantserjuffer	Onbeschermd
Dagpauwoog	Onbeschermd	Paardenbijter	Onbeschermd
Distelvlinder	Onbeschermd	Platbuik	Onbeschermd
Eikenpage	Onbeschermd	Steenrode heidelibel	Onbeschermd
Gehakelde aurelia	Onbeschermd	Vuurjuffer	Onbeschermd
Groentje	Onbeschermd	Weidebeekjuffer	Onbeschermd
Groot dikkopje	Onbeschermd	Zwarte heidelibel	Onbeschermd
Groot koolwitje	Onbeschermd		
Hooibeestje	Onbeschermd		
Icarusblauwtje	Onbeschermd		
Klein geaderd witje	Onbeschermd		
Klein koolwitje	Onbeschermd		
Kleine vos	Onbeschermd		
Kleine vuurvlinder	Onbeschermd		
Koelvinkje	Onbeschermd		
koninginnenpage	Onbeschermd		
Landkaartje	Onbeschermd		
Oranje luzernevlinder	Onbeschermd		
Oranje zandoogje	Onbeschermd		
Oranjetipje	Onbeschermd		
Sleedoornpage	Wnb § 3.3		
Zwartsprietdikkopje	Onbeschermd		

De data in het NDFF is redelijk volledig voor deze soortgroepen.

Sleedoornpage: Betreft 114 waarneming (2014 t/m 2019) van 1-27 individuen met name in plantsoen langs de Slagendijk en enkele waarnemingen bij de Suuddal/Stuwwal.

4.5.2 Gegevens uit veldbezoek (vlinders, libellen, juffers en insecten)

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vlinders, libellen, of juffers waargenomen. De periode in het jaar is ook niet optimaal. Effecten op beschermde dagvlinders en libellen kunnen echter vanwege het ontbreken van geschikt habitat wel worden uitgesloten. Ook voor de beschermde Sleedoornpage ontbreekt de voor haardplant in het plangebied.

4.6 Vaatplanten

4.6.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soort op grond van de Wnb geregistreerd. Er zijn wel 914 waarnemingen van 294 onbeschermde soorten geregistreerd.

4.6.2 Gegevens uit veldbezoek (vaatplanten)

Het terrein is volledig bebouwd of bestraat. Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Effecten op beschermde soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

4.7 Overige beschermde soorten

(Sprinkhanen, krekels, geleedpotigen, nachtvlinders, mossen, korstmossen, algen, wieren etc.)

4.7.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied zijn geen andere beschermde soorten op grond van de Wnb geregistreerd.

4.7.2 Gegevens uit veldbezoek

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen.

5 Beoordeling Wet natuurbescherming (soorten)

5.1 Vogels

Effectenbeoordeling

Er zijn geen effecten op soorten met jaarrond beschermde nesten en op soorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied te verwachten. Effecten op jaarrond beschermde soorten (Cat. 1 t/m 5) zijn uitgesloten.

De nieuwbouw vindt plaats op grasland. De kans op verstoring van broedvogels in de directe omgeving is derhalve uiterst gering, maar niet nihil. Ook worden er bomen gekapt, waarin mogelijk vogels kunnen broeden. Zeker is in ieder geval dat in één van de te kappen bomen er een Grote bonte specht broedt. Om deze reden mag er niet in het broedseizoen gekapt worden.

Periode werkzaamheden

Omdat geen ontheffingen worden verleend voor het verstoren van vogels en/of het vernielen van nesten wordt geadviseerd om het bouwrijp maken voor het broedseizoen (globale richtlijn² 15 maart - 15 juli) uit te voeren of te beginnen na 15 juli. Voorkom het vestigen van broedvogels op het bouwperceel door het plaatsen van wapperende zakken of enkele linten.

De bomenkap moet ook buiten het broedseizoen plaatsvinden en bij voorkeur in de periode 1 oktober – 1 maart.

Op deze wijze zijn effecten op vogels worden uitgesloten.

5.2 Vleermuizen

Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen

Het aanvullend vleermuisonderzoek op 2 december 2020 heeft aangetoond dat het spechtnest nog niet geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen.

Er gaan geen verblijfplaatsen verloren.

Foerageergebied

Wanneer er maximaal 2 naast elkaar staande bomen worden gekapt (zoals nu gepland is), behoudt de laan zijn functie als vliegroute.

Worden er toch 3 of meer naast elkaar staande bomen gekapt, dat wordt de vliegroute aangetast. In dat geval is er wel een ontheffing/vvgb noodzakelijk.

Effecten op vleermuizen zijn uitgesloten.

Wij geven u wel het vrijblijvende advies om in de resterende bomen 2 vleermuis kasten op te hangen (zie bijlage 6) ter vervanging van de holte die in de toekomst een mogelijk geschikte zomerverblijfplaats kan kunnen worden.

---

² **Broedseizoen:** Vogels worden met name beschermd tijdens het broedseizoen. Een belangrijke vraag is dus: Van wanneer tot wanneer duurt het broedseizoen? Vaak wordt als grove lijn gezegd dat het broedseizoen duurt van 15 maart tot en met 15 juli. Inderdaad broeden vogels met name in deze periode. De bescherming van vogels is echter niet gebaseerd op een datum, maar op het daadwerkelijke broedseizoen. Dat kan ook al voor 15 maart of na 15 juli zijn. Het broedseizoen begint niet pas wanneer de eieren gelegd zijn. Het broedseizoen gaat al van start met de paarvorming, territorium afbakenen en het bouwen van nesten. In deze tijdsspan worden vogels, hun nesten en eieren beschermd door de Wet natuurbescherming. Het nest mag niet verwijderd, verstoord of leeggehaald worden (Bron: Vogelbescherming Nederland).

5.3 Overige grondgebonden zoogdieren

Effectenbeoordeling

Er zijn geen geregistreerde waarnemingen van grondgebonden zoogdieren in het plangebied. Er is ook geen geschikt habitat aanwezig.

Effecten op zoogdieren zijn uitgesloten.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Effectenbeoordeling

Reptielen

Er zijn geen reptielen waargenomen in de directe nabijheid van het plangebied en het habitat is er ook niet optimaal voor.

Effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Amfibieën

Er is geen geschikt habitat aanwezig voor amfibieën.

Effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Vissen

Er is geen open water aanwezig voor vissen.

Effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

5.5 Vlinders, libellen, juffers en insecten

Effectenbeoordeling

Dagvlinders

Effecten op beschermde dagvlinders zijn vanwege het ontbreken van geschikt habitat in het gebied uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Libellen en juffers

Effecten op beschermde libellen en juffers zijn vanwege het ontbreken van geschikt habitat in het gebied uitgesloten.

5.6 Vaatplanten

Effectenbeoordeling

In het gebied is geen geschikt habitat aanwezig voor beschermde soorten. Effecten op beschermde soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

5.7 Overige diersoorten

Effectenbeoordeling

In het gebied zijn geen andere beschermde diersoorten aangetroffen.

5.8 Aanbevelingen voor natuurinclusief bouwen

Vanwege de achteruitgang van de biodiversiteit eisen provincies en gemeenten steeds vaker dat bij renovatie en nieuwbouw met natuur inclusief ontwerpt. Vogelbescherming Nederland en de Zoogdiervereniging hebben met steun van o.a. de Provincie Overijssel een toolbox ontwikkeld (www.bouwnatuurinclusief.nl). Uit deze toolbox hebben we een aantal mogelijk bruikbare adviezen gehaald. Deze zijn opgenomen in bijlage 6.

6 NatuurNetwerk Drenthe

Het NatuurNetwerk Drenthe (NND), waarvan de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) het belangrijkste onderdeel is, is een landelijk netwerk van natuur- en agrarische gebieden met een speciale natuurkwaliteit. Het netwerk bestaat zowel uit afzonderlijke natuurgebieden als uit verbindingszones die deze natuurgebieden met elkaar verbinden.

Bovendien horen soms ook bermen, watergangen en kleine bosjes tot het netwerk, onderdelen die belangrijk zijn voor onze biodiversiteit. In totaal is het actuele Drentse natuurnetwerk ruim 70.000 hectare groot. Ongeveer 50.000 hectare is bestaande natuur zoals we dat al tientallen jaren kennen.

De grote boswachterijen, de uitgestrekte heidevelden en de oude hoogveenkernen maken daar deel van uit. De 14 Natura 2000-gebieden (27.000 ha) vormen een belangrijk onderdeel van de bestaande natuur. Het behalen van Europese natuurdoelen voor deze gebieden vormen de belangrijkste natuuropgave voor de EHS.

Bekende natuurgebieden die deel uitmaken van de NND zijn onder meer Nationaal Park Dwingelderveld, Nationaal Park Het Drents-Friese Wold, de grote boswachterijen in Midden-Drenthe, het hoogveenreservaat Bargerveen, de Drentse Aa, de Hunze en de Reest.

Zoals uit onderstaande figuur blijkt ligt het plangebied net buiten het NND. Effecten op het NND zijn dus uitgesloten.

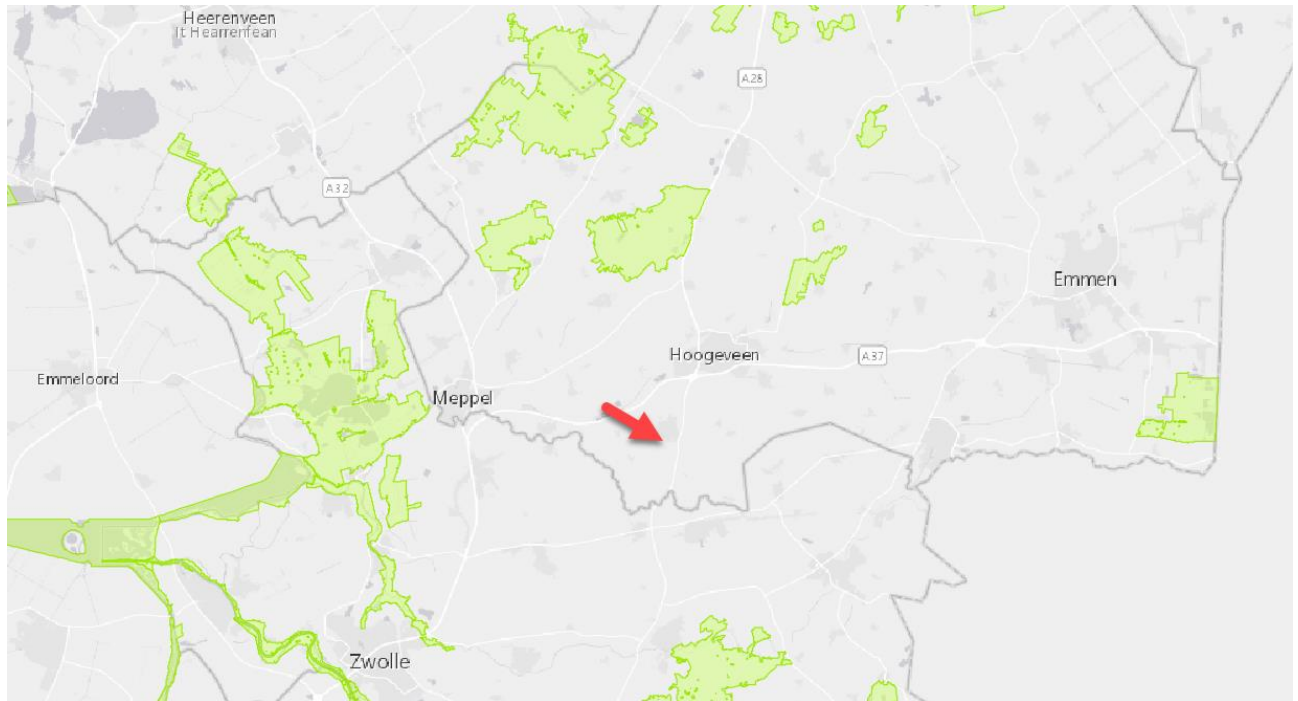

Figuur 5. Overzicht van plangebied (rode pijl) met ligging t.o.v. het NatuurNetwerk Nederland. (Bron: geo.drenthe.nl/geoportaal).

7 Natura 2000 gebieden (gebiedsbescherming)

Natura 2000 is een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn. Een voorbeeld is de Noordse woelmuis, die alleen nog maar in Nederland voorkomt.

Uit onderstaande figuur blijkt dat het plangebied niet in de directe nabijheid van het Natura 2000 gebieden ligt. Negatieve effecten op Natura 2000 gebieden zijn derhalve met zekerheid uitgesloten.

Figuur 6. Ligging van het plangebied (rode pijl) ten opzichte van Natura 2000-gebied. (Bron: geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart).

8 Conclusies

8.1 Conclusie Wet natuurbescherming (Soorten)

Als de aanbevelingen uit onderstaande tabel en hoofdstuk 5 worden uitgevoerd, dan kunnen effecten op beschermde soorten voorkomen worden en is er naar onze mening geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In de tabel zijn de effecten samengevat.

Wij adviseren wel om deze conclusie (het rapport) door het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning (Gemeente De Wolden) te laten bevestigen. Eventueel kunt u het ook nog ter beoordeling aan de provincie Drenthe voorleggen.

Tabel 5. Overzicht conclusies aangaande verstoring en de eventueel te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Ingrep verstorend	Nader onderzoek noodzakelijk	Wnb- ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Vogels	Broedvogels	Nee, mits	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.1
	Jaarrond beschermd	Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.1 & 5.8
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.2 & 5.8
	Vliegroutes	Nee, mits	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.2
Overige zoogdieren		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.3
Amfibieën		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.4
Reptielen		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.4
Vissen		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.4
Libellen en vlinders		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.5
Vaatplanten		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.6
Overige soortgroepen		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.7

8.2 Conclusie NatuurNetwerk Drenthe

Er zijn geen effecten op de NND/EHS-gebieden te verwachten.

8.3 Conclusie Wet natuurbescherming (gebieden)

Er zijn geen effecten op de Natura 2000-gebieden te verwachten. Een vergunning op grond van Wet natuurbescherming is dan ook niet noodzakelijk.

9 Bronnen

9.1 Literatuur

- Bijlsma, R.G. (et al) 2001, Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2) GMB uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Dietz, C. (et al.) 2009, Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Tirion Natuur.
- Janssen A.M. & Schaminée H.J. 2003. Europese Natuur in Nederland; Habitattypen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Janssen A.M. & Schaminée H.J. 2008. Europese Natuur in Nederland; Soorten van de Habitatrichtlijn, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Krijgsveld, K.L., Smits, R.R. & Winden J. van der 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels, Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie, Bureau Waardenburg Rapport 08-173, Culemborg.
- Lange R. (et al.) 1994. Zoogdieren van West-Europa, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Provincie Overijssel, 2019. Brochure: Soortenbescherming in Overijssel; Bunzing, egel, hermelijn en wezel.
- SOVON 1987, Atlas van de Nederlandse Vogels.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002 Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000, Nederlandse fauna 5, Naturalis, KNNV-uitgeverij Leiden.

9.2 Geraadpleegde websites

• www.sovonatlas.nl	[verspreidingsgegevens vogels]
• www.rijksoverheid.nl & • www.synbiosys.alterra.nl	[natuurwetgeving / soortbescherming & gebiedsbescherming N2000 / EHS, profielendocument]
• www.natuurloket.nl	[waarnemingen van flora en fauna]
• www.overheid.nl	[actuele wetteksten]
• www.uilen.org	[vogelwaarnemingen en informatie / uileninformatie]
• www.waarneming.nl	[waarnemingen van flora en fauna]
• www.zoogdieratlas.nl	[waarnemingen zoogdieren]
• www.ndff.nl	
-
• www.bouwnatuurinclusief.nl	[toolbox Natuurinclusief bouwen]
• https://calculator.aerius.nl/	[AERIUS-calculator 19.0]

**NATIONALE DATABANK
FLORA EN FAUNA**

BIJLAGE 1 Algemene verbodsbepalingen Wnb

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

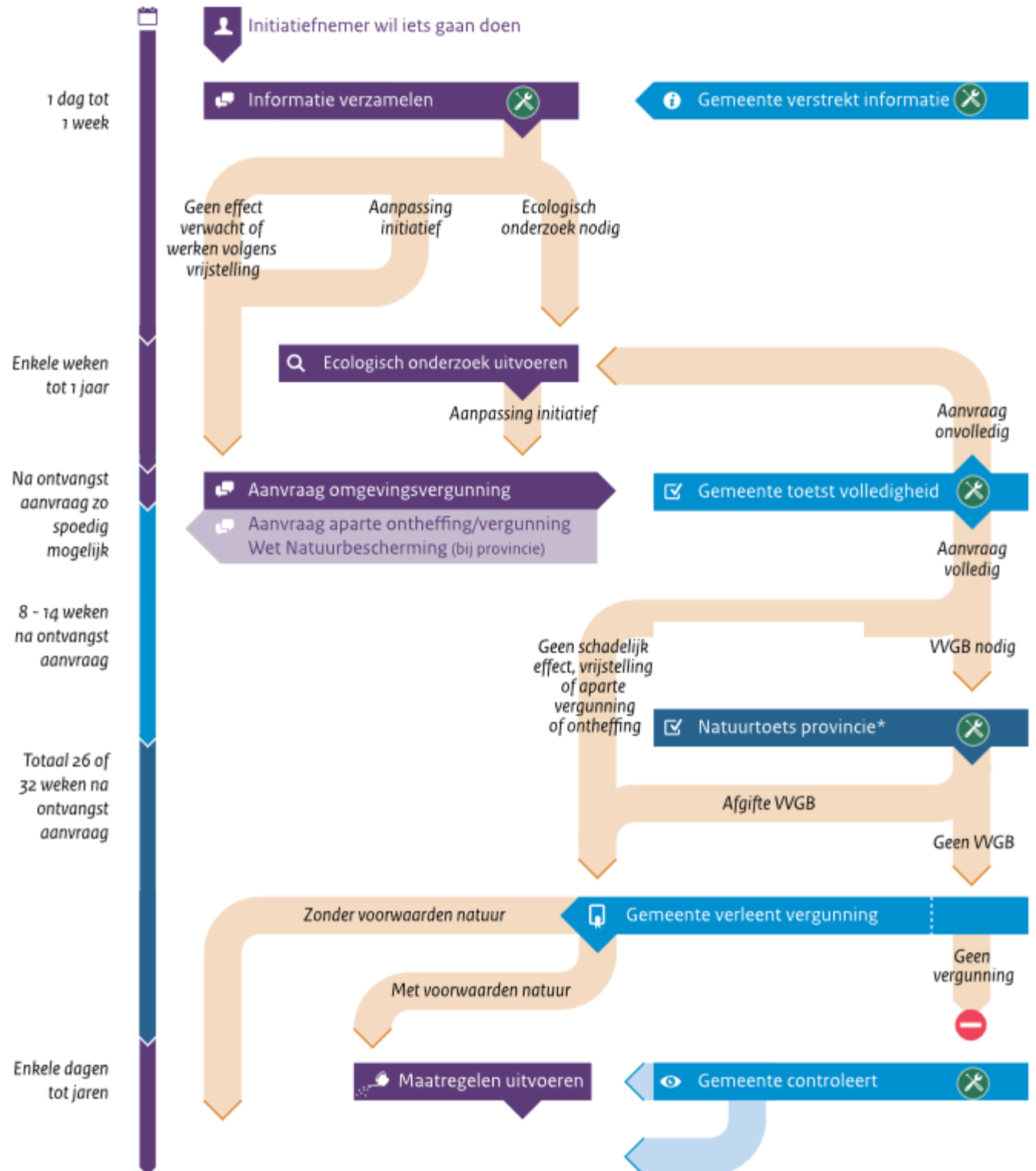
1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
  - a) in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b) ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
  - c) ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  - d) ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  - e) in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - f) in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - g) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

BIJLAGE 2 Proces beoordeling ontheffing Wnb

Verdere uitwerking van het schema op:
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/routeplanner.aspx?subj=routeplanner#initiatiefnemer>

BIJLAGE 3   Jaarrond beschermde vogels

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Nederlandse naam	Categorie	Nederlandse naam	Categorie
Blauwe reiger	5	Ruigpootuil	5
Boerenzwaluw	5	Spreeuw	5
Bonte vliegenvanger	5	Tapuit	5
Boomklever	5	Torenvalk	5
Boomkruiper	5	Zeearend	5
Bosuil	5	Zwarte kraai	5
Brielduiker	5	Zwarte mees	5
Draaihals	5	Zwarte roodstaart	5
Eidereend	5	Zwarte specht	5
Ekster	5	Huismus	2
Gekraagde roodstaart	5	Kerkuil	3
Glanskop	5	Oehoe	3
Grauwe vliegenvanger	5	Ooievaar	3
Groene specht	5	Ransuil	4
Grote bonte specht	5	Roek	2
Hop	5	Slechtvalk	3
		Sperwer	4
Huiszwaluw	5	Steenuil	1
IJsvogel	5	Wespendief	4
Kleine bonte specht	5	Zwarte wouw	4
Kleine vliegenvanger	5	Boomvalk	4
Koolmees	5	Buizerd	4
Kortsnavelboomkruiper	5	Gierzwaluw	2
Oeverzwaluw	5	Grote gele kwikstaart	3
Pimpelmees	5	Havik	4
Raaf	5		

BIJLAGE 4   Samenvatting NDFF (1-1-2014 tot 28-4-2020)

Wnb – Vogelrichtlijn

Boerenwaluw

Braamsluiper

Geelgors

Huiswaluw

Turkse Tortel

Vink

Wnb - Habitatrichtlijn

Gewone/Kleine dwergvleermuis

Wnb - andere soorten

Das

Eekhoorn

Egel

Haas

Ree

sleedoornpage

Steenmarter

Veldmuis

Vos

(Alleen vogels met broedindicatie in deze tabel, overige vogels zie tabel 1)

BIJLAGE 5   POV Drenthe

Soortenvrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer

De vrijstelling als bedoeld in artikel 4.3 lid 1 van de POV betreft de volgende soorten:

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bastaardkikker (oude naam: middelste groene kikker)	<i>Pelophylax klepton esculenta</i> (oude naam: <i>Rana esculenta</i>)
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i> (oude naam: <i>Triturus vulgaris</i>)
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (oude naam: <i>Rana ridibunda</i>)
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

BIJLAGE 6 Adviezen natuurinclusief bouwen

Advies 1 Vleermuizen

Type: AN-1 Vleermuiskast

Bron: <https://www.veldshop.nl/nl/an-1-vleermuiskast.html> (kosten € 27,50)

Type: Vleermuiskast met Geïntegreerde Houten Achterwand 1FF

Bron: <https://www.veldshop.nl/nl/vleermuiskast-met-geintegreerde-houten-achterwand.html> (€ 74,72)

Advies 2 *Huismus*

Advies Neststeen voor huismus

In noord en/of oostgevel kunnen neststenen voor de huismus worden ingemetseld. Huismussen broeden doorgaans in kolonies, het plaatsen van meerdere neststenen bij elkaar is dus wenselijk.

Zorg in de omgeving voor voldoende dekking voor de huismussen, bijvoorbeeld een of meer dichte struiken of een begroeide schutting.

Bij het inmetzelen van neststenen moet soms een deel van de isolatie worden uitgesneden in de vorm van de neststeen. Om een koudebrug te voorkomen, wordt aan de achterkant van de neststeen een stuk hoogwaardiger isolatiemateriaal geplakt. Men kan er ook voor kiezen om de isolatielaag ongemoeid te laten en de neststeen aan de voorkant een stukje te laten uitsteken.